

E tekintetben csak augusztusban és februáriusban képez kivételt az erdő, a mikor is az erdőtalaj e rétege nagyobb meleget, illetőleg nagyobb hideget mutat mint a mező megfelelő talajrétege.

Meg volna még állapítandó, vajjon a talajnak naptól nyert melege egyenlő-e a kisugárzás által a levegő felmelegedéséhez visszaadott meleg mennyiségével? Erre a gyűjtött meteorologiai adatok alapján azt lehet felelni, hogy azon meleget, melyet a talaj márcziustól szeptemberig a naptól nyer, szeptembertől februáriusig ismét majdnem mind visszaadja a levegőnek kisugárzás által.

Ezen állítás bebizonyításához szükséges a talajnak az év bizonyos hónapjában észlelt átlagos hőségét, a következő év ugyanazon hónapban észlelt átlagos hőségével összehasonlítani, mely összehasonlításból azután kiderül, vajjon a talajban melegsziporodás avagy apadás állott-e be, azaz : vajjon a nap sugaraitól az illető évben nyert melegeből marad-e valami a talajban vissza, esetleg nem sugárzott-e a talaj egy év alatt több meleget ki, mint a mennyit ugyanez időben a naptól nyert.

Magyarország külforgalma erdei nyers terményekben.

(Az orsz. m. kir. statisztikai hivatal adatai alapján összeállítva.)

Közli: Telkes Simon.

A magyar korona országai külforgalmának értéke erdei nyers terményekben a következő volt, u. m. :

1882-ben 29,256.835 frt o. m. é.

1883-ban 31,466.991 " " " "

1884-ben 32,656.023 " " " "

Az összes külforgalom értéke pedig ezen három esztendőben 93,379.849 forint értékű volt.

A fenti összegekből esett külön

	a behozatalra	a kivitelre
1882-ben	4,910.475 frt o. m. é.	24,346.360 frt o. m. é.
1883-ban	5,335.733 " " " "	26,131.258 " " " "
1884-ben	6,140.476 " " " "	26,515.547 " " " "
Összesen	16,386.684 frt o. m. é.	76,993.165 frt o. m. é.

Ezen három évi összes forgalomból esett minden 100 frt forgalom után a behozatalra 17.⁵⁵; a kivitelre pedig 82.⁴⁵ frt osztr. magy. értékben.

Az egyes évek szerint ezen arány százalékokban a következő; még pedig esett az évi forgalomból

	a behozatalra	a kivitelre
1882-ben	16.78 ⁰ / ₀	83.22 ⁰ / ₀
1883-ban	16.96 ⁰ / ₀	83.04 ⁰ / ₀
1884-ben	18.80 ⁰ / ₀	81.20 ⁰ / ₀

Innen látható, hogy a behozatal évről-évre kedvezőbb arányokat mutat a kivitellel szemben, mely utóbbi különösen nagy volt az itt utolsónak kimutatott 1884-dik évben.

Az erdei nyerstermények forgalma, daczára a fentebbi kedvezőtlen viszonyoknak, mind a behozatalnál, mind pedig a kivitelnél, emelkedik. Az emelkedést, a megelőző évhez képest, a következő számok mutatják, melyek szerint a forgalom nagyobb volt.

	a behozatalnál	a kivitelnél
1882-ben	—	—
1883-ban	425.258 frttal	1,784.898 frttal
1884-ben	804.743 " "	384.289 " "

Az emelkedés nagyobb volt a kivitelnél 1883-ban, míg 1884-ben a behozatal sokkal túlszárnyalta a kivitelt. Az emelkedés arányai jobban kitűnnek, ha ezeket egymáshoz viszonyítva mutatjuk ki; még pedig tett az emelkedés százalékokban az előbbeni évhez képest

	a behozatalnál	a kivitelnél
1882-ben	—	—
1883-ban	8.61 ⁰ / ₀ -ot	7.33 ⁰ / ₀ -ot
1884-ben	15.08 „	1.47 „

A viszonylagos emelkedés a behozatalnál tehát mind a két évben túlszárnyalta a kivitel emelkedését és pedig különösen 1884-ben. Az ide mellékelt táblázatból*) a behozatalról látható, hogy a behozatal ezen nagyobb emelkedése a nagy mennyiségű puha fűrészelt fa behozatalának tulajdonítható, mely nemcsak hogy évről-évre mindinkább emelkedik, és sokkal nagyobb mint a kivitel ugyanabból,**) hanem az utóbbi még évről-évre mindinkább kisebb lesz.

A behozatalban emelkedést mutatnak még a vallonea, bőriparunk fejlődésének jele, a gyanta és szurok, a faszén, cserkéreg; kisebb emelkedést pedig mutatnak a kemény fűrészelt fa, a vasuti talpfa és még a gubacs. Megjegyzendő azonban, hogy noha a cserkéreg és faszén behozatala emelkedik, emelkedett ugyanezekből azoknak kivitele is, még pedig sokkal tetemesebb mennyiségekkel.

Csupán a kemény és puha épület- és műfa behozatala csökkent, de ugyanakkor csökkent azoknak kivitele is, s így a hanyatlás általános okokra vezethető vissza. Kisebb lett a behozatal még, ugyan nem sokkal, a tűzifából és a dongából. A szömörce behozatala az 1884-dik évben, az előbbeni évekhez képest, nagyon leapadt, a minek magyarázatát mi nem tudjuk adni.

A reánk nézve sokkal fontosabb kivitel értéke e három esztendőben, mint fentebb láttuk, összesen 76,993.165 frtot tett ki, s így átlag egy esztendőben 25,664.388 forintot. Ezzel szemben a behozatal értéke e három évben csak 16,386.684

*) Lásd a 692. oldalon.

**) Lásd a 693. oldalon.

forint értékű volt, vagyis az évi átlagos behozatal értéke 5,462.228 forint. Az évi kivitel tehát a fentebbi három évben négyszerténél nagyobb volt az évi behozatalnál, vagyis pontosabban az évi kivitelre esik 82.45, az évi behozatalra pedig 17.55 százalék.

Fentebb láttuk, hogy a behozatal évről-évre, bár lassu, de folytonos emelkedést mutat, kivitelünknel pedig, szinte lassu, de folytonos visszaesés tapasztalható. Meglehet ugyan, hogy kisebbedő kivitelünk egyik oka erdészeti törvényünk pontos végrehajtása, azonban nem hallgathatjuk el, hogy sok igaz van abban, miszerint a stajerországi és karinthiai fa behozatalának dédelgetése a déli vasut által, szintén lényegesen hozzájárul a fentebb kimutatott puha fűrészelt fa behozatalához.

A kivitelnél hazánkból emelkedés mutatkozik a tűzifánál, a fűz vesszőknél, a faszénnél, a cserzőkérgeknél, gubacsnál, a gyanta és szuroknál. A donga kivitele az utolsó két évben inkább magas színvonalán megmaradt. Visszaesést mutatnak a kivitelben, az előbbeni esztendőhöz képest, mint már említett, a kemény és puha épület- és műfa, a vasuti talpfa és a szömörce. A mellékelt táblázat tartalmazza az ide vonatkozó adatokat külön súly és külön érték szerint három esztendőről, melyek az 1882—1884-dik évekre vonatkoznak.

Ha vizsgálódásunkat tovább folytatjuk és kiterjeszszük azon országokra is, melyekből behozatalunk történik, és a hová erdei nyersterményeinket kiszállítjuk: akkor a következő eredményekhez jutunk. *)

Behozatalunk — mondhatni az egész — osztrák tartományokból történik, legyen az akár ausztriai termékekből, akár az azok által közvetített árúczikkekből. Mert a többi országokból behozott összes erdei nyerstermékek értéke, az addig

*) Lásd a 694. és 695. oldalon lévő táblázatokat.

elért legnagyobb foka szerint 289.661 forint értékű volt, mi az osztrák tartományokból szintén az itt utolsónak jelzett 1884-diki 5,850.815 frt értékű behozatallal szemben, elenyészőleg csekély. A behozatalnak fele a többi országokból a gyanta és szurokra esik (1884-ben 158.530 forint értékben), a másik fele több részre oszlik el, és legtöbb esik a gubacs, szömörce és a kemény épület- és műfa behozatalára. Az osztrák tartományokból 1884-ben behozott összes erdei nyerstermékek értékéből (5,850.815 frt) csak a puha fűrészelt fára esik 3,325.259 forint, vagyis az összesnek 56.83 százaléka, tehát jóval több a felénél. Nagyobb mennyiségű behozatalunk van még Ausztriából a puha épület- és műfából (1884-ben 744.599 forint értékben) és a cserzőkérgékből (1884-ben 828,676 frt értékben). A behozatal a többi erdei nyerstermékekből többé-kevésbé megoszlik, s itt csak a gyanta és szurok behozatala tesz kivételt, melynek behozatali értéke 1884-ben 215.726 forint volt.

Erdei nyersterményeink kivitelének legnagyobb része a fiumei és trieszti kikötőn át történik. A magy. kir. államvasutak mélyen leszállított tarifája fakivitelünket Triesztből el és Fiuméba oda terelte, és ennek köszönhetjük, hogy kivitelünk lényegesen más képet mutat mint behozatalunk. Itt már szabadabban mozgunk s elűt forgalmi képünk a többi árúk kivitelének utjától, a mi a következő számokból kitűnik. Kivitelünk értéke volt:

	Ausztriába	A többi országokba együtt
1882-ben	11,299.281 frt	13,047.079 frt
1883-ban	10,385.148 „	15,746.110 „
1884-ben	10,544.953 „	15,970.594 „

Hogy ezen irány állandó és folyton javul, az még jobban kitűnik a következő adatokból, mely a donga kivitelét mutatja.

Kivitelünk értéke dongából a következő volt:

	Ausztriába	A többi országokba együtt
1882-ben	4,618,887 frt	5,155.152 frt
1883-ban	4,317.852 „	7,797.368 „
1884-ben	4,096.635 „	8,232.681 „

A nagy kivitel tárgyát Ausztriába képezik még a cserzőkérgek, a fűrészelt faárú kemény fából és a gubacs; továbbá jelentékeny a kivitel oda puha fűrészelt fából, kemény épület- és műfából és vasuti talpfából; kisebb de elég jelentékeny kivitelünk van még oda a puha épület- és műfából, a tűzifából és a faszénből. A többi országokba együtt a legfőbb kiviteli erdei nyersterményünk, mint már jelezve volt, a donga (1884-ben 8,232.681 forint értékben), utána a cserzőkérgek (1884-ben 2,581.960 forint értékben), azután a kemény fűrészelt fa (1884-ben 1,621.137 forint értékben) és a puha fűrészelt fa (1884-ben 1,481.040 forint értékben). Jelentékeny kivitelünk a többi országokba együtt van még a puha épület- és műfából, és a kemény épület- és műfából; kisebb, de elég jelentékeny a kivitelünk még a többi országokba együtt a vasuti talpfából és még a faszénből. A kivitel a többi erdei terményekből alább rendelt, ha csak még a tüzelőfát ki nem vesszük.

Hogy mely országokat soroljuk erdei nyersterményeink fővásárlói közé, az általánosan tudva van. Ezek a mindenféle fanemekből Franciaország, Németország, a Balkánfélsziget országai és Olaszország. Nevezetesen pedig a dongából legnagyobb vásárlóink. Franciaország, Németország és a Balkánfélsziget; kemény és puha fűrészelt fából Franciaország, Olaszország és a Románia; kemény és puha épület- és műfából Franciaország és Olaszország; cserkéregből csak Németország és így tovább.

a) B e h o z a t a l.

A termény neve	1882-ben	1883-ban	1884-ben	1882-ben	1883-ban	1884-ben
	mennyiség métermázsákban			érték forintokban		
Tüzifa	60.417	98.694	85.660	30.209	49.347	42.881
Kemény épület- és műfa	41.278	50.727	43.122	123.816	152.182	129.365
Puha épület és műfa	296.337	313.115	248.104	889.011	939.346	778.638
Donga darab	.	6.000	.	.	.	.
m. m.	9.005	8.909	7.663	49.525	49.994	34.485
Vasuti talpfa	*)	32.223	40.162	*)	64.445	80.324
Fűrészelt faárú kemény fából	678.349 {	11.979	43.885	2.446.187 {	47.915	175.541
Fűrészelt faárú puha fából		822.709	971.034		2.468.126	3.831.620
Fűzfavesszők	122	231	175	2.193	4.166	3.156
Faszén (kemény és puha fából)	5.962	13.370	19.106	11.923	26.740	38.212
Cserzőkéreg (tölgyfából és fenyőfából)	43.430	52.516	53.925	651.456	787.733	835.839
Szömörce	12.903	15.802	5.814	154.835	189.618	57.683
Gubacs	3.660	2.845	4.835	54.907	42.668	66.559
Vallonea	10.851	10.082	12.047	238.718	221.808	191.967
Gyanta és szurok	32.212	36.456	48.723	257.695	291.645	374.256
Összesen darab	.	6.000	.	4.910.475	5.335.733	6.140.476
m. m.	1,194.526	1,469.658	1,584.255	.	.	.
A behozatal emelkedése százalékokban	.	.	.	.	+ 8.61 ^o / _o	+ 15.08 ^o / _o

*) 1882-ben a vasuti talpfa nem volt külön kimutatva, hanem a kemény épület- és műfával együtt.

A magyar korona országai erdei nyers terményeinek külforgalma.

b) K i v i t e l .

A termény neve	1882-ben	1883-ban	1884-ben	1882-ben	1883-ban	1884-ben
	mennyiség métermázsákban			érték forintokban		
Tüzifa	848.917	641.913	703.360	509.350	385.147	351.680
Kemény épület- és műfa	1,400.237	640.463	463.383	3,952.921	1,921.388	1,390.148
Puha épület- és műfa	544.891	431.401	421.930	1,307.738	1,035.363	1,065.265
Donga darab	9,029.267	40,044.271	42,778.812	9,774.039	12,115.220	12,329.316
m. m.	1,504.578	994.159	899.201			
Vasuti talpfa	*)	698.012	512.000	*)	1,256.422	921.601
Fűrészelt faárú kemény fából	1,107.695	685.028	702.916	4,281.905	2,740.113	2,811.664
Fűrészelt faárú puha fából		620.437	594.457		2,171.529	2,322.610
Fűzfavesszők	1.258	1.391	1.521	18.877	20.858	22.815
Faszén (kemény és puha fából)	101.448	127.210	143.369	202.897	254.419	286.738
Cserzőkéreg (tölgyfából és fenyőfából)	335.205	337.838	380.633	3,352.050	3,378.370	3,806.335
Szömörce	4.802	6.748	5.077	43.218	60.730	54.969
Gubacs	54.779	51.871	89.123	821.690	778.063	1,121.305
Vallonea	7.928	184	869	63.422	1.468	10.167
Gyanta és szurok	2.026	1.352	2.457	18.233	12.168	20.934
Összesen darab	9,029.267	40,044.271	42,778.812	24,346.360	26,131.258	26,515.547
m. m.	5,913.764	5,238.007	4,920.296	.	.	.
A kivitel emelkedése százalékokban .	.	.	.	.	+ 7.33 ⁰ / ₀	+ 1.47 ⁰ / ₀

*) 1882-ben a vasuti talpfa nem volt külön kimutatva, hanem a kemény épület- és műfával együtt.

A magyar korona országai erdei nyers terményeinek külforgalma.

a) Behozatal országok szerint.

A termény neve	A u s z t r i á b ó l						A többi országokból együtt					
	1882- ben	1883- ban	1884- ben	1882- ben	1883- ban	1884- ben	1882- ben	1883- ban	1884- ben	1882- ben	1883- ban	1884- ben
	mennyiség méter- mázsákban			érték forintokban			mennyiség méter- mázsákban			érték forintokban		
Tüzifa	53731	90097	82863	26866	45048	41432	6686	8597	2797	3343	4299	1399
Kemény épület- és műfa .	34605	43622	36065	103798	130866	108194	6673	7105	7057	20018	21316	21171
Puha épület- és műfa .	296241	313039	246760	888723	939117	774599	96	76	1344	288	229	4039
Donga darab	.	6000	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
m. m.	8909	5062	5919	48998	28838	26636	96	3847	1744	527	21156	7849
Vasuti talpfa	*)	32223	40162	*)	64445	80324	.	.	.	.	.	.
Fűrészelt faárú kemény fából	677930 {	11880	39143	2444612 {	47518	156573	419 {	99	4742	1575 {	397	18968
Fűrészelt faárú puha fából		822290	969189		2466870	3325259		419	1845		1256	6361
Fűzfavesszők	121	231	174	2182	4163	3146	1	.	1	11	.	10
Faszén (kemény és puha fából)	5950	13242	19076	11899	26485	38153	12	128	30	24	255	59
Cserzőkéreg (tölgy- és fenyő- fából)	42954	51993	53463	644320	779893	828676	476	523	462	7136	7840	7163
Szömörce	4860	4356	3792	58321	52270	36356	8043	11446	2022	96514	137348	21327
Gubacs	1925	1795	2610	28888	26926	35716	1735	1050	2225	26019	15742	36843
Vallonea	10843	10082	11386	238540	221805	180625	8	.	661	178	.	11942
Gyanta és szurok	27948	33385	28804	223580	267079	215726	4264	3071	19919	34115	24566	158530
Összesen darab	.	6000	.	4720727	5101323	5850815	.	.	.	189748	234404	289661
m. m.	1166017	1433297	1539406	.	.	.	28509	36361	44849	.	.	.
A behozatal emelkedése százalékokban	.	.	.	.	+ 8.06%	+ 14.69%	.	.	.	.	+ 23.53%	+ 23.57%

*) 1882-ben a vasuti talpfa a kemény épület- és műfával együtt volt kimutatva.

A magyar korona országai erdei nyers terményeinek külforgalma.

b) Kivitel országok szerint.

A termény neve	A u s z t r i á b a						A többi országokba együtt					
	1882- ben	1883- ban	1884- ben	1882- ben	1883- ban	1884- ben	1882- ben	1883- ban	1884- ben	1882- ben	1883- ban	1884- ben
	mennyiség métermázsokban			érték forintokban			mennyiség métermázsokban			érték forintokban		
Tüzifa	634249	502895	536355	380549	301737	268177	214668	139018	167005	128801	83410	83503
Kemény épület- és műfa .	773866	336818	233052	2154343	1010455	699006	626371	303645	230381	1798578	910933	691142
Puha épület- és műfa . .	113552	94660	143341	272545	227185	357471	431339	336741	278589	1035218	808178	707790
Donga darab	164305	939865	1244894	4618887	4317852	4096635	8864962	39104406	41533918	13047079	15746110	15970594
m. m.	834888	756697	648710	4618887	4317852	4096635	669740	237462	250491	5155152	7797368	8232681
Vasuti talpfa	*)	264138	311645	*)	475449	560961	*)	433874	200356	*)	780973	360640
Fűrészelt faárú keményfából	883547 {	243358	297632	1481707 {	973434	1190527	724148 {	441670	405284	2800198 {	1766679	1621137
Fűrészelt faárú puha fából		232814	213863		814850	841570		387623	380594		1356679	1481040
Fűzfavesszők	950	710	1315	14257	10642	19730	308	681	206	4620	10216	3085
Faszén (kemény- és puha fából)	50722	63742	73893	101445	126084	147786	50726	64168	69476	101452	128335	138952
Cserzőkéreg (tölgy- és fenyőfából)	139695	135525	122438	1396950	1355240	1224375	195510	202313	258196	1955100	2023130	2581960
Szömörce	1916	1637	1415	17244	14728	15824	2886	5111	3661	25974	46002	39145
Gubacs	53578	50130	88206	803675	751935	1109175	1201	1741	923	18015	26108	12130
Vallonea	5960	179	850	47678	1427	9898	1968	5	19	15744	41	269
Gyanta és szurok	1111	457	449	10001	4110	3814	915	895	2007	8232	8058	17120
Összesen darab	164305	939865	1244894	11299281	10385148	10544953	8864962	39104406	41533918	13047079	15746110	15970594
m. m.	2993984	2683060	2673108	.	.	.	2919780	2554947	2247188	.	.	.
A kivitel emelkedése száza- lékban	.	.	.	.	- 8.50 ⁰ / ₀	+ 1.53 ⁰ / ₀	.	.	.	.	+ 20.68 ⁰ / ₀	+ 1.42 ⁰ / ₀

*) 1882-ben a vasuti talpfa a kemény épület- és műfával együtt volt kimutatva.